

Narzędzia wspierające transformację energetyczną

Badania i Rozwój

W ramach programu funduszy europejskich przeznaczonych na lata 2014-2020 Polska otrzymała i wydaje ponad 80 mld euro na realizację polityki spójności. Jednym z celów tematycznych, na które przeznaczone są te środki jest „wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach”. Głównymi beneficjentami programu operacyjnego na lata 2014-2020 są przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty publiczne. Podstawowymi źródłami krajowymi, które umożliwiają pozyskanie finansowania są Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Regionalne Programy Operacyjne, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy również Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Jednym z ważniejszych kroków, które trzeba podjąć przed wyborem właściwego źródła dofinansowania jest poziom rozwinięcia technologii naszego przedsięwzięcia, dotychczasowe przygotowanie inwestycji czy posiadane środki własne, jak również zaplecze badawczo-rozwojowe przedsiębiorstwa. Z przeprowadzonych analiz wynika, że około 50% polskich przedsiębiorstw nie posiada żadnych struktur BiR, a zadania te wykonują zarządy lub działy techniczne spółek. Taka struktura powoduje, że często może cierpieć na tym jakość działań ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorstwa, ponieważ zadania te giną pośród innych ważnych i pilnych zadań bieżących.

Częstym rozwiązaniem stosowanym przez firmy jest zatrudnienie zewnętrznego podmiotu, który zajmie się procesem pozyskiwania funduszy europejskich na konkretne cele i dopasuje projekt do wymagań przedsiębiorstwa. Należy jednak pamiętać, że pozyskiwanie funduszy na rozwój powinno być narzędziem do zmiany technologii i procesów zachodzących w firmie, które umożliwiają zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstwa. Podmioty, czy osoby przygotowujące wnioski o dofinansowanie oraz rozliczające je formalnie, niestety nie są wsparciem dla beneficjenta od strony technicznej i merytorycznej na

etapie budowania i realizacji projektu. Ich zadania ograniczają się do pilnowania tylko, by informacje w raportach odpowiadały oczekiwaniom instytucji rozliczających.

Metodą ograniczenia tego typu praktyk jest stopniowe budowanie własnych kompetencji w zakresie badań i rozwoju w firmie lub stworzenie nowej formuły współpracy z podmiotami zewnętrznymi, tak aby optymalnie realizować strategię rozwojową przedsiębiorstwa. Pierwsze podejście wymaga decyzji dot. przeznaczenia odpowiedniej puli środków finansowych (% przychodów), zbudowania efektywnego zespołu i analiz otoczenia (wyróżnienie się na tle konkurencji). Realizując drugi schemat, szczególnie w przypadku firm, które jeszcze nie są gotowe do uruchomienia własnych struktur BiR lub nie dysponują odpowiednimi środkami, przedsiębiorstwa powinny wspólnie z podmiotem zewnętrznymi zdefiniować potrzeby, tak aby podmiot zewnętrzny mógł być dla przedsiębiorstwa faktycznie jego „operacyjnym działem BiR”. W takim przypadku łącząc aktualne kompetencje przedsiębiorstwa, jego potrzeby rozwojowe oraz doświadczenie pracy naukowej z podejściem uwzględniającym realia rynkowe dostarczane przez podmiot zewnętrzny, można optymalnie wykorzystać środki i zasoby dla realizacji strategii rozwojowej przedsiębiorstwa.

Podmiot zewnętrzny jako „operacyjny dział BiR” przedsiębiorstwa, nie tylko wspiera go w pozyskaniu środków finansowych na badania i rozwój, lecz również zapewnia szerokie wsparcie techniczne, projektowe oraz strategiczne dla kierownictwa przedsiębiorstwa i/lub jego działu technicznego. Dzięki temu przedsiębiorstwo zyskuje nie tylko dostęp do aktualnej wiedzy technicznej czy unika konieczności ponoszenia wysokich nakładów na stworzenie własnych komórek w firmie, ale przede wszystkim pod jego kontrolą działania w zakresie badań i rozwoju realizowane są w sposób strategicznie ważny dla przedsiębiorstwa.

Czy łatwiejszy dostęp do fachowej wiedzy w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw, może być odpowiedzią na potrzeby polskich przedsiębiorstw, które dążą do budowania swojej konkurencyjności?

Oprac.:

dr inż. Rafał Bernat, Prezes Zarządu, BGEC Sp. z o.o.

Rafał Czaja, Prezes Zarządu, Stowarzyszenie na rzecz efektywności im. prof. Krzysztofa Żmijewskiego

Warszawa, 02.11.2018